

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2010 m. kovo 22 d.

dėl eurų banknotų ir monetų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, taikymo srities ir poveikio

(2010/191/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

a) Privalomas priėmimas.

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

Mokėjimo prievolės kreditorius negali atsisakyti priimti eurų banknotų ir monetų, nebent šalys yra susitarusios dėl kitų mokėjimo priemonių.

kadangi:

b) Priėmimas visa nominaliąja verte.

(1) Eurų banknotų teisėtos mokėjimo priemonės statusas nustatytas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 128 straipsnyje, Pinigų politikos skyriuje. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 3 straipsnio 1 dalies c punktą Sąjunga turi išimtinę kompetenciją pinigų politikos srityje valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro (dalyvaujančioms valstybėms narėms).

Eurų banknotų ir monetų pinigine verte yra lygi ant banknotų ir monetų nurodytai sumai.

(2) Pagal 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo⁽¹⁾ 11 straipsnį euro monetos dalyvaujančiose valstybėse narėse yra vienintelės teisėtos mokėjimo priemonės statusą turinčios monetos.

c) Galimybė įvykdyti mokėjimo prievolę.

Skolininkas gali įvykdyti mokėjimo prievolę pasiūlydamas kreditoriui eurų banknotų ir monetų.

(3) Šiuo metu euro zonos lygmeniu yra tam tikras neaiškumas dėl teisėtos mokėjimo priemonės taikymo srities ir su tuo susijusio poveikio.

2. Mokėjimų eurų banknotais ir monetomis priėmimas atliekant mažmeninius sandorius

Eurų banknotai ir monetos kaip mokėjimo priemonė paprastai turėtų būti priimami atliekant mažmeninius sandorius. Atsisakyti juos priimti turėtų būti galima tik tuomet, jei yra pagrįstų priežasčių, susijusių su sąžiningumo principu (pvz., mažmenininkas neturi grąžos).

(4) Ši rekomendacija yra grindžiama pagrindinėmis ataskaitomis, kurią parengė iš euro zonai priklausančių šalių finansų ministerijų ir nacionalinių centrinių bankų atstovų sudaryta darbo grupė, išvadomis.

3. Didelio nominalo banknotų priėmimas atliekant mažmeninius sandorius

Atliekant mažmeninius sandorius kaip mokėjimo priemonė turėtų būti priimami didelio nominalo banknotai. Atsisakyti juos priimti turėtų būti galima tik tuomet, jei yra pagrįstų priežasčių, susijusių su sąžiningumo principu (pvz., siūlomo banknoto nominali vertė neproporcinga sumai, kurią reikia sumokėti kreditoriui).

(5) Praėjus trejiems metams nuo šios rekomendacijos priėmimo Komisija peržiūrės, kaip ji įgyvendinama, ir įvertins, ar reikalingos reguliavimo priemonės,

4. Papildomų mokesčių netaikymas naudojant eurų banknotus ir monetas

Mokant eurų banknotais ir monetomis neturėtų būti taikomi papildomi mokesčiai.

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

1. Bendra teisėtos mokėjimo priemonės apibrėžtis

Esant mokėjimo prievolei, eurų banknotų ir monetų teisėtos mokėjimo priemonės statusas suprantamas taip:

⁽¹⁾ OL L 139, 1998 5 11, p. 1.

5. Eurų banknotai, paženklininti pažangių banknotų neutralizavimo sistemų (IBNS)

Net jei pažangių banknotų neutralizavimo sistemų apsauginiu rašalu paženklininti eurų banknotai yra teisėta mokėjimo priemonė, valstybės narės turėtų aktyviai pranešti suinteresuotosioms šalims (bankams, mažmenininkams, plačiajai visuomenei), kad paženklintus banknotus privola gražinti nacionaliniams centriniams bankams, nes yra didelė tikimybė, kad jie buvo pavogti.

6. Visiškas išleistų banknotų ir monetų sunaikinimas, atliekamas pavienių asmenų

Valstybės narės neturėtų drausti paviniams asmenims visiškai sunaikinti nedidelį eurų banknotų ir monetų kiekį ir neturėtų už tai bausti. Vis dėlto jos turėtų drausti neteisėtai sunaikinti didelį eurų banknotų ir monetų kiekį.

7. Banknotų ir monetų sugadinimas meno tikslais

Valstybės narės neturėtų skatinti, kad eurų banknotai ir monetos būtų gadinami meno tikslais, bet turėtų tai toleruoti. Tokie sugadinti banknotai ir monetos turėtų būti laikomi netinkamais apyvartai.

8. Kompetencija spręsti dėl tinkamų apyvartinių eurų monetų sunaikinimo

Nė viena nacionalinė valdžios institucija neturėtų viena priimti sprendimo sunaikinti tinkamas apyvartines eurų monetas. Prieš sunaikinant tinkamas apyvartines eurų monetas, kompetentinga nacionalinė valdžios institucija turėtų konsultuotis su Ekonomikos ir finansų komiteto Eurų monetų pakomitečiu ir informuoti Monetų kalyklų direktorių darbo grupę.

9. 1 ir 2 euro centų monetų teisėtos mokėjimo priemonės statusas ir apvalinimo taisyklės

Valstybėse narėse, kuriose patvirtinta apvalinimo tvarka ir dėl to kainos apvalinamos iki artimiausių penkių centų, 1 ir 2 euro centų monetos turėtų likti teisėta mokėjimo priemonė ir turėtų būti toliau priimamos kaip mokėjimo priemonės. Tačiau valstybės narės neturėtų priimti naujų apvalinimo taisyklių, nes jos turi neigiamo poveikio galimybei įvykdyti mokėjimo prievolę siūlant tikslią mokėtiną sumą ir tam tikromis aplinkybėmis mokant grynaisiais pinigais gali būti taikomi papildomi mokesčiai.

10. Kolekcinė eurų monetų teisėtos mokėjimo priemonės statusas

Valstybės narės turėtų imtis visų priemonių, kurios laikomos tinkamos siekiant neleisti, kad kolekcinės eurų monetos būtų naudojamos kaip mokėjimo priemonė (pvz., naudojant specialias pakuotes, aiškią informaciją, brangųjį metalą, didesnes už nominaliąją vertę pardavimo kainas).

Ši rekomendacija skirta visoms euro zonos valstybėms narėms, Europos centriniam bankui, Europos ir nacionalinėms prekybininkų ir vartotojų asociacijoms.

Priimta Briuselyje 2010 m. kovo 22 d.

Komisijos vardu

Olli REHN

Komisijos narys